

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เศรษฐศาสตร์ ม. 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- ใช้แนวคิด *Backward Design* ผสมผสานกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
- ออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของนักเรียนในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- แบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง สะดวกในการใช้
- มีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดการทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- นำไปพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช สํารายราษฎร์

216-220 ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทร. 02 222 9394 • 02 222 5371-2 FAX 02 225 6556 • 02 225 6557

email: info@wpp.co.th

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เศรษฐศาสตร์ ม. 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

ห้ามละเมิด ทำซ้ำ คัดแปลง เผยแพร่

ส่วนใดส่วนหนึ่ง เว้นแต่จะ ได้รับอนุญาต

ผู้เรียบเรียง

ดร.พิษณุ เพชรพัชรกุล ศษ.บ., ศศ.ม., กจ.ค.

บุญรัตน์ รอดคา ศษ.บ.

กุสุมาวดี ชัยชูโชติ ศ.บ., ศ.ม.

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม.

สมพร อ่อนน้อม พธ.บ. (เกียรตินิยม), นศ.บ.

ISBN 978-974-18-5902-3

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเริงชัย จงพิพัฒนสุข กรรมการผู้จัดการ

สื่อการเรียนรู้ระดับ ม. ต้น-ม.ปลาย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- หนังสือเรียน (ศธ. อนุญาต) ● แบบฝึกทักษะ ● แผนฯ (CD)

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) พระพุทธศาสนา ม. 1-3	รศ. ดร.จรัส พัทธมราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) หน้าที่พลเมืองฯ ม. 1-3	รศ.ธวัช พันโสภาส และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) เศรษฐศาสตร์ ม. 1-3	ดร.ขวัญภา สุขคร และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) ประวัติศาสตร์ ม. 1-3	รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุล และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) ภูมิศาสตร์ ม. 1-3	ผศ.สมมด สมบูรณ์ และคณะ
หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ม. 1-3	รศ.ธวัช พันโสภาส และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) กฎหมายน่ารู้ ม. 1-3	ปรางค์สุวรรณ สักดิ์โสภณกุล
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1-3	ดร.พิษณุ และกุสุมาวดี
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) โลกศึกษา ม. 1-3	รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุล และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) อาเซียนศึกษา ม. 1-3	ดร.พิษณุ เพชรพัชรกุล และคณะ
หนังสือเรียน • แผนฯ (CD) หน้าที่พลเมืองฯ 1-6 ม. 1-3	รศ.ธวัช พันโสภาส และคณะ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) พระพุทธศาสนา 1 ม. 4-6	รศ. ดร.จรัส พัทธมราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) พระพุทธศาสนา 2 ม. 4-6	รศ. ดร.จรัส พัทธมราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) พระพุทธศาสนา 3 ม. 4-6	รศ. ดร.จรัส พัทธมราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม. 4-6	ผศ. ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) หน้าที่พลเมืองฯ ม. 4-6 เล่ม 1	รศ.ธวัช พันโสภาส และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) หน้าที่พลเมืองฯ ม. 4-6 เล่ม 2	รศ.ธวัช พันโสภาส และคณะ
หนังสือเรียน หน้าที่พลเมืองฯ ม. 4-6	รศ.ธวัช พันโสภาส และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) เศรษฐศาสตร์ ม. 4-6	ดร.ขวัญภา สุขคร และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) ประวัติศาสตร์ไทย ม. 4-6	รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุล และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) ประวัติศาสตร์สากล ม. 4-6	รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุล และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) ภูมิศาสตร์ ม. 4-6	ผศ.สมมด สมบูรณ์ และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) กฎหมายน่ารู้ ม. 4-6	ปรางค์สุวรรณ สักดิ์โสภณกุล
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) เศรษฐกิจพอเพียง ม. 4-6	ดร.พิษณุ และกุสุมาวดี
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) โลกศึกษา ม. 4-6	รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุล และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) อาเซียนศึกษา ม. 4-6	ดร.พิษณุ เพชรพัชรกุล และคณะ
หนังสือเรียน • แผนฯ (CD) หน้าที่พลเมืองฯ 1-4 ม. 4-6	รศ.ธวัช พันโสภาส และคณะ

คำนำ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ เศรษฐศาสตร์ ม. 1 เล่มนี้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-Centered) ตามหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม บทบาทของครูมีหน้าที่เฝ้าอำนวยความสะดวกให้นักเรียนประสบความสำเร็จ โดยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ในเชิงบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

การจัดทำคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ เศรษฐศาสตร์เล่มนี้ได้จัดทำตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งครอบคลุมสาระเศรษฐศาสตร์ ภายในเล่มได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ ทำให้ทราบผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทันที

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ เศรษฐศาสตร์เล่มนี้แบ่งการนำเสนอเนื้อหาเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยแนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ช่วงชั้นกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา และโครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน เศรษฐศาสตร์ ม. 1

ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน แบ่งเป็นแผนย่อยรายชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู ประกอบด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครู ซึ่งบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ เศรษฐศาสตร์ ม. 1 เล่มนี้ได้ออกแบบการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดการจัดการเรียนรู้.....	1
1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้.....	2
2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้.....	5
3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design.....	6
4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	17
5. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้..	20
6. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน เศรษฐศาสตร์ ม. 1	21
7. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน เศรษฐศาสตร์ ม. 1	22
8. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน เศรษฐศาสตร์ ม. 1	23
ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้.....	27
แผนปฐมนิเทศ ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน เศรษฐศาสตร์ ม. 1	28
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	33
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	33
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	34
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เศรษฐศาสตร์	36
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 อุปสงค์และอุปทาน	40
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การบริโภค	44
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	44
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	45
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 พฤติกรรมการบริโภค	48
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ทรัพย์สินทางปัญญา	53
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สถาบันการเงิน	58
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	58
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	59
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 สถาบันการเงิน	62
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ธนาคารกลาง	66
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ	70
การทดสอบกลางภาค.....	74

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เศรษฐกิจพอเพียง	75
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	75
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	76
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	79
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 หลักแนวคิด/หลักการของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	83
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 ทฤษฎีใหม่.....	88
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	92
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ	97
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	97
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	98
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 การพึ่งพาอาศัยและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ	101
การทดสอบปลายภาค.....	109
 ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู.....	110
ตอนที่ 3.1 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้.....	111
ตอนที่ 3.2 โครงการและเพิ่มสะสมผลงาน	113
ตอนที่ 3.3 ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง.....	118
ตอนที่ 3.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้.....	120
ตอนที่ 3.5 แบบทดสอบกลางภาค.....	140
ตอนที่ 3.6 แบบทดสอบปลายภาค.....	147
ตอนที่ 3.7 ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน.....	155